

Bijlage 1

Vragenlijst voor het scriptieonderzoek

Geachte heer/ mevrouw,

Naar aanleiding van ons telefoongesprek blijkt U bereid mee te willen werken aan ons scriptie onderzoek. Ik ben U daar bijzonder dankbaar voor. U ontvangt van mij, middels deze e-mail, de vragen die ik graag met U willen bespreken. De vragen zijn bestemd voor een afstudeerscriptie die ik samen met een andere deeltijdstudent voor de parttime opleiding Bestuurskunde schrijf. Wij studeren beiden aan de faculteit der Sociale Wetenschappen van de Erasmus Universiteit Rotterdam. Onze scriptiebegeleider is prof.mr.dr. Ernst ten Heuvelhof.

Aanleiding

Het scriptieonderzoek is ingegeven door een publicatie in 2008 in het vakblad Binnenlands bestuur. De publicatie ging over afgetreden wethouders. De publicatie trok onze aandacht omdat het een forse lijst van afgetreden wethouders betrof. Wij willen een onderzoek instellen waarbij wij trachten een causaal verband aan te tonen tussen oorzaken en redenen van het aftreden. Om dit onderzoek vorm te geven hebben wij vijf gemeenten benaderd die benoemd staan in de gepubliceerde lijst. Wij willen van deze gemeenten de oud-wethouders interviewen. De interviews worden vertrouwelijk behandeld en verkregen informatie wordt niet met andere wethouders gedeeld. Alle geïnterviewden krijgen dezelfde vragen gesteld. Zonder uw toestemming zullen uitspraken niet herleidbaar zijn.

'De' lijst

Het onderzoek, gepubliceerd in het vakblad Binnenlands bestuur, is uitgevoerd door het onderzoeksbureau UZ3. Het onderzoeksbureau richtte zich op 'de algemene reden' van aftreden van wethouders. Aan het onderzoek hebben, volgens de gegevens van het Binnenlands bestuur, alle 443 gemeenten meegewerkt. Uit de gepubliceerde lijst in het Binnenlands bestuur blijkt dat in 2008 honderdzesennegentig wethouders vrijwillig of gedwongen zijn vertrokken. Daarvan heeft het grootste deel, honderdtweëntwintig wethouders, tijdelijk of definitief het veld moeten ruimen na een politieke vertrouwensbreuk. Onderstaand een totaal overzicht van het onderzoek.

Aantal afgetreden wethouders in 2008:

- Totaal vertrokken / verdwenen: 196
- Na politieke breuk: 122
- Gezondheid: 21
- Burgemeestersbenoeming: 10
- Anders/persoonlijk: 16
- Andere zakelijke werkkring: 9
- Andere politieke werkkring: 3
- Overlijden: 5
- Herindeling: 10

Onderzoeksvraag

Wij onderzoeken of cultuur, dualisme, de netwerksituaties waarin wethouders zich bevinden, politieke versplintering en media invloed hebben op het vroegtijdig aftreden van wethouders. Natuurlijk zouden meer elementen genoemd kunnen worden die van invloed zouden kunnen zijn. Vanwege de omvang van het onderzoek hebben wij ons beperkt tot deze vragen.

Interviewvragen

Bij zelf invullen van de vragen, vergeet s.v.p. tussentijds niet op te slaan!

Algemeen:

Naam:

Leeftijd:

Sinds wanneer bent u wethouder?

Heeft u ervaring als wethouder in een andere gemeente? Ja/nee

Sinds wanneer bent u lid van een politieke partij?

Bent u raadslid geweest? Ja/nee

Hoe lang bent u raadslid geweest?

Bent u raadslid geweest voor en na de intrede van het dualisme? Ja/nee

Woont u in de gemeente waar u momenteel wethouder bent? Ja/nee

Vragen:

Dualisme:

1. Hoe ervaart u het dualisme?
2. Wat zijn voor u de meest opvallende veranderingen volgens u voor de wethouder binnen de gemeente als gevolg van dualisme?
3. Wat ziet U wat zichtbaar is veranderd in de gemeentelijke organisatie sinds de intrede van het dualisme en wat vindt U hiervan?
4. Kunt u de belangrijkste verschillen aangeven tussen het wethouderschap voor het dualisme en nu?
5. Is naar uw mening het debat in commissies en gemeenteraad sinds de intrede van het dualistisch stelsel veranderd? Zo ja, in welk opzicht?
6. Is de invloed van de gemeenteraad op het bestuur naar uw mening in orde? Kunt u aangeven wat u wel en niet goed vindt lopen?
7. Hoe ervoer en/ of ervaart u het contact met de gemeenteraad en de wethouders?
8. Is de gemeentelijke organisatie ingesteld qua kennis, verantwoordelijkheid, bevoegdheden, taakstellingen en structuur op het intreden van het dualisme inmiddels ingesteld?
9. Is de gemeentelijke organisatiecultuur inmiddels gerijpt om te gaan met een dualistisch stelsel?
10. Kan een wethouder van buiten de gemeente functioneren in een gemeente?
11. Over welke eigenschappen en competenties moet volgens u een wethouder minimaal voldoen?

Cultuur:

1. Hoe ervaart / ervoer u de gemeentelijke cultuur?
2. De literatuur spreekt over een formele cultuur en een informele cultuur. Hoe ziet / zag u dat binnen uw gemeente?
3. Hoe is / was uw relatie met de gemeenteraad en uw eigen fractie? Wat is / was de gebruikelijke manier van met elkaar omgaan?
4. Hoe staat / stonden u en de raad in de conflictsituatie ten opzichte van elkaar? Had u het idee dat de raad minder tolerant was dan anders? Zo ja, wat denkt u dat de oorzaak was?

Netwerk:

1. Waren er, voor zover u weet, verschillende actoren bij een conflict betrokken dat het einde betekende van het wethouderschap van een collega c.q. u zelf?
2. Hoe ziet u uw rol tussen die verschillende partijen?
3. Hoe was en is het mogelijk naar uw mening mogelijk om actoren te beïnvloeden?
4. Zijn er naar uw mening bepaalde actoren dominant aanwezig? Hoe ging u daarmee om?

Media:

1. De media wordt veelal als beeldvormer voor de burger, bedrijven en maatschappelijke organisaties benoemd. Wat is volgens u de positieve en negatieve invloed van de media op het kunnen functioneren van een wethouder?
2. Hoe gaat / ging u met de invloed van de media om?
3. Hoe kan een wethouder, naar uw mening, de media beïnvloeden zodat de media bijdraagt aan het kunnen functioneren als wethouder?
4. De effecten van media invloed op beleid (voorbereiding, bepaling, vaststelling). Hoe en wanneer zijn volgens u de effecten zichtbaar bij beleid?
5. Hoe ervaart / ervoer u de media tijdens de situatie die tot uw vroegtijdig vertrek leidde van u of een collega wethouder?
6. Wat is volgens u de rol van internet op het kunnen functioneren als wethouder?
7. Kunt u aangeven of internet (zichtbaar / duidelijk) invloed heeft op de gemeenteraad in haar manier van benaderen van het college van Burgemeester en Wethouders?
8. Kunt u aangeven of internet meer bijdraagt aan aftreden van wethouders dan bijvoorbeeld 'klassieke media' zoals kranten, radio en televisie?

Politieke versplintering

1. Welke politieke partijen vormen naar uw mening de basis van het aftreden van een wethouder?
2. Hebt u het idee dat het aantal (hoeveelheid) politieke partijen besluitvorming bemoeilijkt dan wel voorspoedigt? Zo ja, waarom vindt u dat?
3. Is het naar uw mening zo dat lokale en leefbare partijen vaker zorgen voor het aftreden van wethouders? Zo ja waar baseert u dit op?
4. Merkt u dat bij het aftreden van u of een collega wethouder er verschillende standpunten zijn tussen de verschillende partijen? Ziet u daarbij een trend van een bepaald soort partijen? Zo ja welke?

Wat vindt U van de publicatie in het vakblad Binnenlands Bestuur m.b.t. het aantal afgetreden wethouders?

Heeft de publicatie invloed gehad op uw functioneren? Zo ja; hoe?

Heeft u zelf nog opmerkingen c.q. toevoegingen die van belang zijn?

Het gesprek neemt ongeveer een uur in beslag. Het invullen van de interviewlijst is afhankelijk van uw input.

Wij willen nogmaals benadrukken dat er niets openlijk zal worden gepubliceerd zonder uw nadrukkelijke toestemming. Wij willen U hartelijk danken voor uw medewerking. Zonder uw steun kan onze scriptie niet goed worden vormgegeven.

Vriendelijke groet,
Kees Medema
Tel.: 0180-524907 (thuis)
Tel.: 06-50697358 (mobiel)
E-mail: keesmedema@hotmail.com

Desiree Bastin
Tel.: 06-45776518
E-mail: desireebastin@live.nl